

ZARZADZENIE NR 0152/156/10
WÓJTA GMINY GODÓW

z dnia 31 grudnia 2010 r.

w sprawie: **identyfikacji i analizy ryzyka w Urzędzie Gminy Godów**

Na podstawie art. 30 ust. 1 i 3, art. 31, art. 33 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. 2001, Nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami), art. 68, art. 69 ust. 1 pkt 2, art. 247 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U z 2009 Nr 157 poz. 1240), Komunikatu Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 roku w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz. Urz. MF z 2009 Nr 15 poz. 84)

zarządzam :

§ 1

Ustalam procedurę identyfikacji i analizy ryzyka w Urzędzie Gminy Godów.

§ 2

Użyte w niniejszym zarządzeniu pojęcia mają następujące znaczenie:

1. **Wójt Gminy**, rozumie się przez to: Wójta Gminy Godów,
2. **Kierownictwo urzędu**, rozumie się przez to: Wójta Gminy Godów, Zastępcę Wójta Gminy Godów, Sekretarza Gminy Godów, Skarbnika Gminy Godów;
3. **Kierownik**, rozumie się przez to kierownika komórki organizacyjnej lub inną osobę wyznaczoną do kierowania, koordynowania pracy komórki organizacyjnej,
4. **Regulamin**, rozumie się przez to: Regulamin Organizacyjny Urzędu Gminy Godów,
5. **Urząd**, rozumie się przez to: Urząd Gminy Godów.
6. **Komórki organizacyjne**, rozumie się przez to: wyodrębniony element struktury urzędu, realizujący zadania określone w regulaminie,
7. **Pracownicy urzędu**, rozumie się przez to: wszystkich pracowników urzędu,
8. **Jednostki organizacyjne**, rozumie się przez to: gminne jednostki organizacyjne,
9. **Procedury**, rozumie się przez to: wprowadzone przez kierownictwo urzędu instrukcje, regulaminy i inne uregulowania, których celem jest określenie sposobu postępowania i sposobu realizacji zadań.

§3

1. Ryzyko to prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia, które może wpłynąć na osiągnięcie celów i realizację nałożonych na Urząd Gminy zadań.
2. Możliwość występowania ryzyka w osiąganiu celów i realizacji zadań, skłania Urząd do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed negatywnymi skutkami ryzyka i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych.
3. Zarządzanie ryzykiem to podejmowanie działań mających na celu:
 - a) rozpoznanie ryzyka - identyfikowanie ryzyka, określanie rodzajów ryzyk, które wiążą się z działalnością Urzędu,
 - b) ocenę ryzyka – dokonywaną przy pomocy mierników,

- c) kontrolę podjętych działań – badanie efektywności i skuteczności podejmowanych działań w drodze kontroli instytucjonalnej i zewnętrznej,
- d) nadzór i monitorowanie – istotą podejmowanych działań jest ocena zastosowanych metod redukcji ryzyka, prowadząca do skutecznego i efektywnego realizowania celów i zadań.

§ 4

1. Kierownicy oraz osoby zatrudnione na samodzielnych stanowiskach pracy są zobowiązani przeprowadzać co najmniej raz w roku identyfikację ryzyka w swoim obszarze.
2. Identyfikacja ryzyka zostanie przeprowadzona na podstawie kwestionariusza stanowiącego załącznik nr 1, który jest listą zagadnień umożliwiającą identyfikację obszarów ryzyka.
3. Termin przeprowadzenia identyfikacji ryzyka w poszczególnych obszarach określi Wójt Gminy w drodze odrębnego zarządzenia.

§ 5

1. Na podstawie dokonanej identyfikacji ryzyka zostanie przeprowadzona analiza ryzyka.
2. Konieczność analizy ryzyka wynika z potrzeby lepszego zrozumienia charakteru zidentyfikowanego ryzyka, na które narażony jest Urząd.
3. Analizy poszczególnych ryzyk wykazanych w kwestionariuszu identyfikacji ryzyka dokonują kierownicy oraz osoby zatrudnione na samodzielnych stanowiskach pracy.

§ 6

1. Analiza ryzyka obejmuje:
 - 1) Określenie przyczyny i skutku zidentyfikowanego ryzyka.
 - 2) Odseparowanie niewielkiego ryzyka od istotnego ryzyka - dokonywane na podstawie punktowej oceny ryzyka polegającej na połączeniu oddziaływania i prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka w świetle istniejących mechanizmów kontroli:
 - a) oddziaływanie – to możliwe wyniki, skutki lub konsekwencje,
 - b) prawdopodobieństwo – szacowane prawdopodobieństwo lub możliwość wystąpienia zdarzenia,
 - c) mechanizmy kontroli – występowanie i funkcjonowanie polityk, procedur, standardów, instrukcji i fizycznych środków powstrzymujących, których celem jest minimalizacja negatywnych skutków ryzyka,
 - 3) Ocenę rodzaju i kategorii ryzyka:
 - a) ryzyko strategiczne – związane z długoterminowymi celami i priorytetami urzędu, dzieli się na:
 - polityczne – związane z brakiem możliwości świadczenia usług zgodnie z wymaganiami władz centralnych lub samorządowych,
 - ekonomiczne – mające wpływ na zdolność jednostki do realizacji zobowiązań finansowych (wewnętrzne naciski budżetowe, brak wykupionej polisy ubezpieczeniowej, zmiany sytuacji gospodarczej)
 - społeczne – dotyczące skutków zmian tendencji demograficznych, społeczno-gospodarczych oraz odnoszących się do miejsca zamieszkania,
 - technologiczne – związane ze zdolnością jednostki do nadążania za tempem i skalą zmian technologicznych lub możliwością wykorzystania odpowiednich technologii,
 - legislacyjne – związane z bieżącymi lub możliwymi zmianami w ustawodawstwie krajowym lub europejskim,
 - środowiskowe – dotyczące konsekwencji środowiskowych wynikających z realizacji celów organizacji.

- b) ryzyko operacyjne – związane z bieżącą działalnością i funkcjonowaniem urzędu, dzieli się na:
- finansowe – związane z planowaniem finansowym i kontrolą,
 - prawne – dotyczące ewentualnego naruszenia przepisów prawa,
 - zawodowe – związane z charakterem konkretnego zawodu, z charakterem konkretnej usługi,
 - fizyczne – dotyczące pożaru, bezpieczeństwa, zapobiegania wypadkom oraz kwestii ochrony zdrowia i bezpieczeństwa osób,
 - umowne – związane z brakiem realizacji usług lub dostarczenia produktów wg uzgodnionej ceny i specyfikacji,
 - technologiczne – dotyczące uzależnienia jednostki od sprzętu i systemów informatycznych wykorzystywanego w jej działalności,
 - środowiskowe – dotyczące hałasu lub energooszczędności bieżącej działalności jednostki,

§ 7

1. Analiza ryzyka może zostać wykorzystana do:

- 1) Identyfikacji celów i priorytetów urzędu z którymi wiąże się większe ryzyko wymagające bardziej rygorystycznego zarządzania w przyszłości.
- 2) Identyfikacji celów i priorytetów urzędu z którymi nie wiąże się żadne lub prawie żadne ryzyko, a w konsekwencji zbadanie jakości procesu identyfikacji ryzyka i stwierdzenia czy możliwe jest wystąpienie innego ryzyka w analizowanych celach.
- 3) Identyfikacji ryzyka, które nie będzie powiązane z celami i priorytetami urzędu, w konsekwencji czego zaistnieje konieczność zbadania przyczyny wystąpienia takiego ryzyka oraz rozpatrzenie czy jest to czynność, którą Urząd winien realizować w przyszłości.

§ 8

1. Do przeprowadzenia analizy ryzyka w Urzędzie wykorzystuje się punktową ocenę ryzyka określaną za pomocą tabel punktowych stanowiących załącznik nr 2.
2. Liczbowe oceny punktowe oddziaływania ryzyka i prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka mnoży się by uzyskać łączną punktową ocenę ryzyka.
3. Na podstawie łącznej punktowej oceny ryzyka przedstawionej w formie matrycy dokonywane jest uporządkowanie rodzajów ryzyka:
 - a) ryzyka znajdujące się w prawym górnym rogu (kolor czerwony) wymagają pilnej uwagi Urzędu,
 - b) ryzyka znajdujące się w środku matrycy (kolor żółty) należy omówić i monitorować, można podjąć również określone działania,
 - c) ryzyka znajdujące się z lewym, dolnym rogu (kolor zielony) to najniższe zagrożenie dla Urzędu.
4. Matryca punktowej oceny ryzyka stanowi załącznik nr 3.

§ 9

1. W celu przejrzystego dokumentowania identyfikacji i analizy ryzyka wprowadza się 'rejestr ryzyka' stanowiący załącznik nr 4.
2. Rejestr ryzyka winien być prowadzony przez kierowników oraz osoby na samodzielnych stanowiskach pracy.
3. Rejestr ryzyka prowadzony jest dla każdego rodzaju ryzyka zdefiniowanego w danym obszarze.
4. Rejestr ryzyka należy przedłożyć Sekretarz Gminy w terminie określonym przez Wójta Gminy w zarządzeniu, o którym mowa w § 4 ust. 3, celem dokonania analizy zbiorczej ryzyka i sporządzenie raportu w tym zakresie.

§ 10

1. Na podstawie wyników uzyskanych z analizy ryzyka kierownictwo urzędu podejmuje działania mające na celu ograniczenie narażenia urzędu na niepowodzenie.
2. Kierownicy oraz osoby na samodzielnych stanowiskach odpowiedzialne za obszar w którym zdefiniowano ryzyko narażające urząd na niepowodzenie, na polecenie Wójta mają obowiązek zaproponować działania zaradcze oraz opisać, w jaki sposób dotychczas reagowali na ryzyko i z jakim skutkiem.
3. W urzędzie reakcje na ryzyko mogą przyjmować poniższe formy:
 - a) **Tolerowanie ryzyka** - kierownictwo świadomie decyduje się podjąć ryzyko, nie podejmuje się żadnych dodatkowych działań. Reakcja powyższa będzie miała miejsce w przypadkach, kiedy koszty skutecznego przeciwdziałania ryzyku mogą przekroczyć jego potencjalne korzyści, a zdolności do skutecznego przeciwdziałania zdefiniowanym ryzykom będą ograniczone.
 - b) **Transfer ryzyka** - przeniesienie ryzyka na podmiot zewnętrzny. Reakcja dotyczyć będzie pewnej kategorii ryzyk w odniesieniu których nastąpi przeniesienie ich na inną instytucję, między innymi poprzez ubezpieczenia czy zlecenie usług na zewnątrz.
 - c) **Wycofywanie się** - wprowadzanie dodatkowych procedur kontrolnych w danym procesie. Reakcja dotyczyć będzie tych ryzyk, które są szczególnie kontrolowane, a skutki tych ryzyk są ograniczane do akceptowanego poziomu.
 - d) **Podjęcie działań zmniejszających ryzyko** – przeciwdziałanie ryzykom. Reakcja dotyczyć będzie ryzyk, które będą wymagały podjęcia zdecydowanych, radykalnych, przemyślanych i zaplanowanych działań prowadząc w ten sposób do likwidacji lub znacznego ograniczenia ryzyka.
 - e) **Zakończenie działań obarczonych danym ryzykiem** - reakcja taka w przypadku urzędu jest najmniej prawdopodobna.

§ 11

1. Zobowiązuje się kierowników oraz osoby na samodzielnych stanowiskach do systematycznego monitorowania ryzyka w Urzędzie a w szczególności we własnym obszarze.
2. Monitorowanie ryzyka obejmuje w szczególności:
 - a) wykonanie przeglądu, w celu określenia czy ryzyko uległo zmianie,
 - b) sprawdzenia czy punktowa ocena ryzyka jest wciąż odpowiednia,
 - c) zapewnienie skuteczności dotychczasowych mechanizmów kontrolnych,
 - d) monitorowanie rozwoju uzgodnionych działań w zakresie zarządzania ryzykiem.
3. Działania podejmowane w celu monitorowania ryzyka powinny być udokumentowane.

§ 12

Nadzór nad wykonaniem zarządzenia powierzam Sekretarzowi Gminy.

§ 13

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Wójt

mgr inż. Mariusz Adamczyk

KWESTIONARIUSZ IDENTYFIKACJI RYZYKA

LP	OBZARY RYZYKA	LP	IDENTYFIKACJA RYZYKA	WYSTĘPOWANIE RYZYKA TAK / NIE	OPIS RYZYKA
1	Organizacja i funkcjonowanie Urzędu Gminy	1	Struktura organizacyjna Urzędu Gminy [zakresy czynności, upoważnienia itp.]		
		2	Dokumentacja kadrowo-płacowa		
		3	Funkcjonowanie Biura Obsługi Klienta		
		4	Zarządzanie zasobami ludzkimi (w tym szkolenia)		
		5	Nabór nad dokumentami i zapisami		
2	Inwestycje	6	Zasady planowania zadań inwestycyjnych		
		7	Nadzór nad realizacją i rozliczanie zadań inwestycyjnych		
		8	Gromadzenie i przechowywanie dokumentacji związanej z realizacją inwestycji		
		9	Wydatki inwestycyjne		
3	Nadzór nad jednostkami organizacyjnymi Gminy	10	Nadzór nad prawidłowością funkcjonowania i rozliczania jednostek budżetowych		
		11	Zasady finansowanie jednostek pomocniczych Gminy		
		12	Realizacja wyników kontroli przez jednostki podległe		
4	Edukacja i sport	13	Gospodarka finansowa placówek oświatowych		
		14	Zasady gospodarowania majątkiem rzeczowym w placówkach oświatowych		
		15	Organizacja dozwodu do dzieci do szkół		
		16	Wspieranie finansowe i pozafinansowe sportu		
		17	Udzielanie i rozliczanie dotacji z budżetu państwa [młodociani, wyprawka, racsona szkół itp.]		
5	Gospodarka komunalna	18	Utrzymanie i remonty gminnych dróg publicznych		
		19	Utrzymanie terenów zielonych		
		20	Gospodarka odpadami		
		21	Kształowanie i ochrona środowiska		
		22	Utrzymanie czystości i porządku w Gminie		
6	Ochrona środowiska	23	Kształowanie i ochrona środowiska		
		24	Wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych		
7	Usługi administracyjne	25	Acta stanu cywilnego		
		26	Legalizacja i obsługa ewidencji działalności gospodarczej		
		27	Wydawanie dowodów osobistych		
		28	Usługi związane z ewidencją ludności		
8	Bezpieczeństwo publiczne	29	Obronność		
		30	Zarządzanie kryzysowe		
9	Ochrona informacji niejawnych i danych osobowych	31	Ochrona informacji niejawnych		
		32	Ochrona danych osobowych		

15	Przygotowanie i zmiany uchwały budżetowej	47	Planowanie budżetu
		48	Wykonywanie budżetu
		49	Monitorowanie realizacji budżetu
		50	Kredyty, pożyczki
		51	Dochoły własne
16	Zamówienia Publiczne	52	Dokonywanie wydatków poza ustawą PZP
		53	Udziałanie zamówień publicznych zgodnie z ustawą PZP
		54	Przebieg i rozliczenie inwentaryzacji
17	Organizacja, prowadzenie rachunkowości i sprawozdawczości	55	Sprawozdania finansowe
		56	Polityka rachunkowości
		57	Prowadzenie Ksiąg rachunkowych
		58	Finansowanie zadań z wydatków bieżących
19	Systemy IT	59	Zabezpieczenie danych w systemach informatycznych
		60	Archiwizacja danych
		61	Utrzymanie, serwis sprzętu i oprogramowania
		62	Zakres i jakość obsługi zadań przez system informatyczny
		63	Regulacja stanów prawnych nieruchomości
20	Geodezja i gospodarka nieruchomościami,	64	Sprzedaż / nabywanie mienia
		61	Dzierżawa i najem mienia komunalnego
		62	Użytkowanie wieczyste
		63	Przydział, wynajem i zamiana lokali mieszkalnych i użytkowych
22	Umowy	64	Przygotowywanie i zawieranie umów
		65	Nadzór nad realizacją zadań wynikających z umowy
		66	Rozmowywanie umów, kary za niewywiązanie się z umów
23	Delegacje i inne środki zewnętrzne (budżet państwa i UE)	67	Wykorzystanie środków publicznych przez podmioty nie zaliczone do sektora finansów publicznych
		68	Przygotowanie jednostki do pozyskiwania środków zewnętrznych
		69	Realizacja projektów dofinansowanych ze środków zewnętrznych
		70	Wniośki i dokumentacja w zakresie realizowanych projektów
		71	Rozliczanie projektów dofinansowanych ze środków zewnętrznych
		72	Kontynuacja projektów zrealizowanych ze środków zewnętrznych

mgr inż. *And* *Adamski*

Tabela nr 1

TABELA PUNKTOWA PRAWDOPODOBIENSTWA WYSTAPIENIA RYZYKA

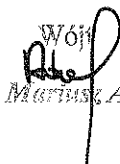
	1	2	3	4	5
Opis	Rzadkie	Mało prawdopodobne	Średnie	Prawdopodobne	Prawie pewne
Prawdopodobieństwo	0 - 20%	21 - 40%	41 - 60%	61 - 80%	81 - 100%

Tabela nr 2

TABELA PUNKTOWA ODDZIAŁYWANIA RYZYKA

Punktacja	Opis	Kryteria			
		Finansowe	Organizacyjne	Ochrona zdrowia i bezpieczeństwo	Reputacja
5	Katastrofalne	Strata finansowa > 500.000 PLN	Brak realizacji kluczowych celów urzędu	Utrata życia	Doniesienia prasowe w całym kraju
4	Powazne	Strata finansowa 100.000 PLN < 500.000 PLN	Brak realizacji kluczowego celu Urzędu	Powazne obrażenia	Pewne informacje w mediach ogólnokrajowych, informacje w mediach regionalnych,
3	Średnie	Strata finansowa 10.000 PLN < 100.000 PLN	Zakłócenia w działalności urzędu	Pewne obrażenia	Informacje w mediach regionalnych i lokalnych,
2	Małe	Strata finansowa 100 PLN < 1.000 PLN	Niewielkie zakłócenia w działalności urzędu	Niewielkie obrażenia	Ograniczone informacje w mediach regionalnych i lokalnych
1	Nieznaczne	Mała strata finansowa < 100 PLN	Krótkotrwałe zakłócenia w działalności urzędu	Niewielkie obrażenia	Ubogie informacje w mediach regionalnych i lokalnych

Liczbowe oceny punktowe oddziaływania ryzyka i prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka mnoży się by uzyskać łączną punktową ocenę ryzyka.

Wójt

mgr inż. Mariusz Adamczyk

MATRYCA PUNKTOWEJ OCENY RYZYKA

Oddziaływanie	5	4	3	2	1							
Katastrofalne	10											
Powazne	8	12										
Średnie	6	9	12									
Małe	4	6	8	10								
Nieznaczne	2	3	4	5								
	Rzadkie	Mato prawdopodobne	Średnie	Prawdopodobne	Prawie pewne	Prawdopodobieństwo						

mgr inż. Mirosław Adamczyk

Załącznik nr 4
do Zarządzenia nr 0152/156/10
Wójta Gminy Godów
z dnia 31 grudnia 2010 roku

REJESTR RYZYKA

LP	NR IDENTYFIKACYJNY RYZYKA	REFERAT KOMÓRKA ORGANIZACYJNA A STANOWISKO	OBSZAR RYZYKA	OPIS RYZYKA, PRZYCZYNY, CZAS WYSTĄPIENIA,	KATEGORIA RYZYKA (strategiczne, finansowe, technologiczne itp.)	UJAWNIONE NIEPRAWIDŁO WOSCI	FUNKCJONUJĄCE MECHANIZMY KONTROLNE	SKALA ZAGROZENIA [na podstawie matrycy punktowej]	PRZEWIDYWANE SKUTKI BRAKU REAKCJI	PROPOZYCJA DZIAŁAŃ, REAKCYJNA RYZYKO

Wojciech
Adamski
mgr inż. Wojciech Adamski